

ГОЛІ АМЕБИ Р. СЛУЧ (ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ)

Л. М. Ванат, М. К. Пацюк, І. О. Першко

Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

Голі амеби – одноклітинні, амебоїдні, гетеротрофні протисти з лобоподіями і філоподіями. Серед представників групи зустрічаються прісноводні, морські та ґрунтові види [6].

Сучасний список голих амеб фауни України представлений 42 видами [1-5, 10]. Дані щодо поширення цих протистів у водоймах Київського Полісся майже відсутні [2], тому нами було проведено перше цілеспрямоване дослідження голих амеб фауни р. Случ Хмельницької області.

Натурні дослідження проводились протягом 2014-2015 рр. Для відбору проб (воду та взмучені донні відклади) використовували скляні посудини ємністю 250 мл. Розмножували амеб на непоживному агар-агарі за методикою Пейджа [8, 9].

У результаті дослідження нами ідентифіковано 6 видів голих амеб, які за сучасною системою [7, 11] належать до 2 класів, 3 рядів та 4 родин. До класу Discosea Cavalier-Smith et al., 2004 належать види *Mayorella cantabrigiensis* Page, 1983, *Vannella lata* Page, 1988, *Paradermamoeba valamo* Smirnov et Goodkov, 1992, *Paradermamoeba* sp.(1); до класу Heterolobosea Page et Blanton, 1985 – *Vahlkampfia* sp.(1), *Vahlkampfia* sp.(2).

За нашими даними у р. Случ (Хмельницька область) зареєстровано 4 морфотипи голих амеб. До майорельного морфотипу відноситься вид *M. cantabrigiensis*, до віялоподібного – *V. lata*, до ланцетоподібного – *P. valamo*, *Paradermamoeba* sp.(1), до еруптивного – *Vahlkampfia* sp.(1), *Vahlkampfia* sp.(2).

Оскільки голі амеби є космополітними організмами [6], перспективним у подальшому залишається вивчення їх видового складу і у інших типах водойм Хмельницької області і України в цілому.

Література

1. Пацюк М. К. Виявлення голих амеб в озері Світязь / М.К. Пацюк // Наукові записки Тернопільського Національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. – 2011. – № 3 (48). – С. 27-30.
2. Пацюк М. К. Голі амеби фауни Київського Полісся / М.К. Пацюк // Наукові записки Тернопільського Національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. – 2014. – № 2 (59). – с. 49-52.
3. Пацюк М. К. Голі амеби Шацьких озер / М.К. Пацюк // Природа Західного Полісся та прилеглих територій: зб. наук. пр./за заг. ред. Ф.В. Зузук. – Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – №11. – С.239-243.
4. Пацюк М. К. Голі лобозні амеби (Lobosea, Gymnamoebia) деяких водойм околиць м. Радомишль / М. К. Пацюк // Наукові записки Тернопільського Національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. Спеціальний випуск: Гідроекологія. – 2010. – № 2 (43). – С. 390-395.
5. Пацюк М.К. Таксономічний склад голих амеб Шацьких озер / М.К. Пацюк // Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. – Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012.- № 9. – С. 177-180.
6. Протисты: руководство по зоологии. Ч. 1 / гл. ред. А.Ф. Алимов.– СПб.: Наука, 2000. – 679 с.
7. Bass D. Phylogeny of Novel Naked Filose and Reticulose Cercozoa: Granofilosea cl. n. and Proteomyxidea Revised / D. Bass, E. Chao, S. Nikolaev [et al.] // Protist. – 2009. – Vol. 160. – P. 75-109.
8. Page F.C. A New Key to Freshwater and Soil Gymnamoebia / F.C. Page // Freshwater Biological Association, Ambleside, Cumbria, UK. – 1988. – 122 p.
9. Page F.C. Nackte Rhizopoda und Heliozoa (Protozoenfauna Band 2) / F.C. Page, F.J. Siemensma // Gustav Fischer Verlag, Stuttgart, New York, 1991. – P. 3-170.
10. Patsyuk M.K. New Gymnamoebae species (Gymnamoebia) in the fauna of Ukraine / M.K. Patsyuk // Vestnik zoologii. – 2012. – 46 (2). – P. 105-111.
11. Smirnov A. A Revised Classification of Naked Lobose Amoebae (Amoebozoa: Lobosa) / A. Smirnov., E. Chao, E. S. Nasonova [et. al] // Protist. – 2011. – Vol. 162. – P. 545-570.